

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ СПАДЩИНИ ШЕКСПІРА У СУЧАСНОМУ КІБЕРПРОСТОРИ

Вільям Шекспір належить до числа тих парадоксальних феноменів світової культури, магічний вплив яких на свідомість і духовне буття людства з плином часу відчутно зростає. Його п'єси не сходять зі сценічних підмостків, посідаючи найпочесніші місця в репертуарах кращих театрів світу. Не згасає інтерес читацької публіки до його драм, герої яких давно вже стали вічними образами світової літератури. Свідченням цього є численні кіноверсії його комедій та трагедій, активне використання шекспірівських сюжетів, мотивів і образів у різних мистецьких вимірах – живописі, скульптурі, музиці, балеті. Цілком закономірно, що сьогодні, в епоху глобального захоплення творчістю Вільяма Шекспіра, однією із форм популяризації його спадщини залишається репрезентація в мережі Інтернет. Особистості й творчості Шекспіра присвячено багато інтернет-сторінок, інтернет-сайтів та інтернет-порталів.

Цікаві матеріали розміщені на порталі «Вільям Шекспір» в українській Вікіпедії. Вдалою спробою мультимедійної репрезентації української шекспірознавчої панорами є веб-сайт «Український шекспірівський портал», який створений колективом наукової Лабораторії ренесансних студій. Цей сайт є поліфункціональним, оскільки систематизує вже існуючі дослідження з шекспірівської тематики, структурує український шекспірознавчий дискурс, координує та поглиблює наукові контакти між дослідницькими центрами подібного напрямку, популяризує шекспірівський літературний доробок серед читачів [1, 12].

Головна мета сайту «Український міжуніверситетський науково-дослідницький шекспірівський центр» – інтенсифікація розвитку шекспірівських студій в Україні шляхом консолідації та координації зусиль українських дослідників та інтеграція здобутків української шекспірівської думки у світовий шекспірознавчий дискурс. Серед основних функцій – підготовка і випуск фахового видання «Українські шекспірівські студії», створення комп'ютерної бази даних про дисертаційні дослідження та наукові публікації по творчості Вільяма Шекспіра; організація і проведення наукових семінарів та міжнародних конференцій, присвячених творчості Шекспіра; встановлення, підтримка і розвиток партнерських стосунків з провідними зарубіжними шекспірознавчими інституціями, асоціаціями і центрами; репрезентація здобутків українського шекспірознавства у зарубіжних ЗМІ («World Shakespeare bibliography», ESRA, ESSE) [3].

Для дослідницької аудиторії в інтернет-просторі цікавим є сайт Мирослава Мороза «Шекспір в Україні» (бібліографічний покажчик), де зібрано інформацію про переклади творів Шекспіра українською мовою та критична література, авторами якої є українські письменники та діячі культури. Прикметно, що на сайті є дані про неопубліковані переклади творів Великого Барда, що стимулює й активізує дослідницький пошук.

У англomовному світі найбільш популярним за статистикою відвідувань є сайт «Mr. Shakespeare and the Internet». На ньому представлені унікальні документи шекспірівської доби, рецензії на веб-сайти, книги, DVD, вступні статті та передмови до різних видань Шекспіра, інформація про «золоту добу» англійської літератури, численні літературно-критичні матеріали. Для молодіжної аудиторії автори сайту пропонують комп'ютерні ігри, онлайн конкурси, відео-версії шекспірівських п'єс.

Ю.Черняк звертає увагу на те, що однією з найбільш поширених стратегій популяризації спадщини Шекспіра стало створення численних тематичних сайтів у мережі Інтернет. Вони, як правило, не тільки пропонують цікаву й водночас ґрунтовну інформацію про життя і творчість Великого Барда, але й створюють можливості інтерактивного спілкування між користувачами. Показовим у цьому плані є веронський сайт Клуба Джульєтти, який регулярно проводить розраховані головним чином на підлітків і молодь культурно-просвітницькі акції та конкурси, пов'язані з безсмертною трагедією Шекспіра «Ромео і Джульєтта» [2, 237].

Професор Едвард Кастронова з університету Індіани створив рольову комп'ютерну гру «Арден: Світ Шекспіра». Гравцям запропоновано відчувати себе учасниками подій, які відбуваються з героями шекспірівської історичної хроніки «Ричард III». Складні характери літературних персонажів, динаміка п'єси, оригінальне переплетіння психологічної переконливості з політичною логікою вчинків героїв – усе це робить твір Шекспіра придатною основою для вибудовування віртуального світу.

Цікава розробка Королівської шекспірівської компанії (Royal Shakespeare Company, RSC) – мобільний додаток до смартфонів та планшетів «Сонети Шекспіра», де можна почути твори поета у виконанні відомих акторів Стівена Фрая, Фіона Шоу, Девіда Теннанта, Патріка Стюарта. Мова Шекспіра досить складна для сприйняття, необхідно володіти знаннями і бажанням розібратися в труднощах, щоб відчувати всю красу і неповторність його творів. Після кожного відео з виступами професійних акторів можна знайти коментарі лінгвістів, істориків, культурологів і філософів. Можливість стежити за дискусіями і брати участь в них привертає увагу багатьох володарів цього додатку.

Проект web-мультимедіа енциклопедія «Вільям Шекспір і Ренесанс» є одним зі зразків прикладного використання сучасних інформаційно- комунікаційних технологій у процесі вивчення філологічних дисциплін, оскільки на ньому представлені матеріали до курсів з історії зарубіжної літератури і культури, розробки занять, кросворди, наочність для проведення лекцій, семінарів, практичних, що є знахідкою для освітнього процесу.

Вільям Шекспір – письменник, якого можна вважати позачасовим або навіть надчасовим класиком світової літератури. Інтернет-простір доповнює вже існуючі форми популяризації спадщини митця. Сфера використання даного матеріалу надзвичайно широка – наукові дослідження, театр і кінематограф, викладання творчості Шекспіра у вищій і середній школі. Широке коло потенційних користувачів електронних носіїв, яке може складатися як з активних користувачів глобальної мережі Інтернет, читачів і шанувальників творчості англійського драматурга, так і серйозних дослідників, перекладачів, видавців, режисерів, викладачів, студентів і школярів.

Список використаної літератури:

1. Тарасенко К.В. Шекспір у сучасному кіберпросторі: проєкції та інтерпретації / К. В. Тарасенко // Держава та регіони. Серія : Гуманітарні науки. – 2012. – № 4. – С. 12-15.
2. Черняк Ю.І. Основні стратегії популяризації творчості Шекспіра у молодіжному середовищі (аналіз зарубіжного досвіду) / Ю.І. Черняк // Іноземна філологія. Український науковий збірник. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2007 – Вип. 119 (2). – С. 236-240.
3. Український міжуніверситетський науково-дослідницький шекспірівський центр [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.shakespeare.zp.ua>

Науковий керівник: ст. викл. Костюк Т. П.

А. В. Обіденко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ТЕКСТ ТА ЙОГО ІНТЕРПРЕТАЦІЯ У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ УМБЕРТО ЕКО

Одним із наріжних каменів філософії та літератури постмодернізму, що сформувались у другій половині ХХ століття, є поняття інтерпретації тексту. Численні роботи визнаних корифеїв Р. Барта, Ж. Дерріда, Ж. Дельоза, М. Фуко, У. Еко пропонують багатий матеріал для вивчення феномену тексту у постмодерністську епоху. Не тільки зміст, а й сама форма художнього твору в літературі постмодернізму є навмисно багатозначними, відтак текст містить велику кількість потенційних смислів, при цьому жоден з них не може бути визнаним домінуючим, оскільки текст представляє лише поле можливостей, актуалізація яких залежить від інтерпретативної стратегії реципієнта [2, 8].